

MUZIKTENT IN VOORHOUT

door

Emiel van der Hoeven

Aan het begin van deze eeuw verrees na de oprichting van een plaatselijk muziekkorps in menig bollendorp een muziektent. In Lisse sneuvelde de muziektent in die periode, terwijl die in Noordwijk in 1904 door een storm werd vernield. Eerst in 1997 werd deze laatste op het Lindenplein herbouwd. Voorhout kende in 1909 de oprichting van het muziekkorps Excelsior. Binnen een halfjaar was deze neutrale club als gevolg van een kerkelijke boycot ter ziele. De katholieke muziekvereniging St. Cecilia kwam in 1919 van de grond. Toch moest Voorhout tot 1928 wachten eer vanuit een muziektent de muzikale klanken over het dorp schalden. Wie waren de drijvende krachten achter de promotie en wanneer ging de muziektent teloor?

Dringende behoefte

In de eerste jaren van het bestaan van de Voorhoutse muziekvereniging St. Cecilia zijn de leden zo enthousiast dat zij dromen van een muziektent. Tijdens de derde jaarvergadering informeerde de basblazer en latere vaandeldrager Bert van der Lubbe of er al iets meer bekend was over de bouw van de muziektent. Nee, was het wel erg korte antwoord van de voorzitter. Zowel burgemeester Bulten als de aanwezige wethouder Wim van der Laan vroegen zich af waar zo'n muziektent moest komen. Zij riepen daarom de leden op om ideeën te spuien. Die kwamen er. Vele waren eensluidend: recht tegenover het gemeentehuis.

“Werk het programma en de plaats maar uit”, aldus de wethouder, “de gemeenteraad is zeker niet ongenegen. De tent is een dringende behoefte geworden.” Volgens Ceciliavoorzitter Gerrit Witteman was het overigens verstandig dat St. Cecilia nog “eventjes” wachtte. De burgemeester adviseerde alvast maar een tientje in een fonds te storten. Dit opgebouwde kapitaaltje kon dan als eigen bijdrage worden ingebracht. Hoewel een regelmatig terugkerend onderwerp tijdens vergaderingen van het gemeentebestuur, volgde er weinig actie. Veel te weinig naar de zin van sommige leden. Zij werden ongeduldig.

Eerst aandeeltjes plaatsen

In oktober 1923 wilde J. van Werkhoven Cz. weten welke stappen er waren ondernomen. Hij vond het een toppunt dat de muzikanten als een troep zigeuners op straat moesten spelen. Ter financiering van de muziektent wilden commissaris-bibliothecaris Albert Terbach en zijn kornuiten nog dat zelfde jaar een muzikale rondgang mét een collecte. Dat kwam er niet van. De pruimende socialist en pistonspelende Andries de Groot opperde de organisatie van een tombola met muziek. Het St. Ceciliabestuur besloot op de volgende vergadering met meer ideeën ter financiering van de nieuwe muziektent te komen. Vergeet het maar. Er kwamen er geen.

Drie jaar later drong Bert van der Lubbe er wederom op aan de zaak nu eens te bespoedigen. Met het vooruitzicht iedere maand een concert te geven wilde ook de rest van de leden van de vereniging nu wel eens een muziektent. Van der Lubbe drong tegelijkertijd aan op het alvast laten drukken van aandelen om zodoende gelden binnen te krijgen. Han Floor ging daarentegen liever 's zaterdags muzikaal, met een collecte voor de te bouwen muziektent of voor nieuwe instrumenten, door Voorhout. Het bestuur meende dat de leden eenmaal een rondgang best zouden accepteren; voor meerdere waren zij naar verwachting niet te porren. "Eerst maar aandeeltjes plaatsen", vond het bestuur. Half 1926 verzochten zij B&W om voor de muziektent een bedrag op de begroting te reserveren. Als reden voerde het bestuur de aandrang op meer openbare optredens voor het publiek en begunstigende leden aan. Alle omliggende gemeenten beschikten reeds over een tent. St. Cecilia zou trachten een geschikt terrein te vinden; haar bijdrage daaraan bedroeg f 100 en het plaatsen van de muziektent zou voor eigen rekening komen.

Locaties

Vanaf het begin van de plannen speelden de twee broers Van der Hulst een cruciale rol. Het zijn Petrus Johannes (bijgenaamd Grote Piet; gemeenteraadslid; 1884-1960) en Petrus Leonardus (Kleine Piet, wonend op Bloemoord; 1887-1964).¹ De eerste is belanghebbende in verband met zijn uitzicht, de ander is eigenaar van de grond.

Het in eerste instantie beoogde terrein van Kleine Piet bleek veel te duur voor de toch wel armlastige vereniging. De leden van de muziekvereniging zouden, buiten de kosten voor de muziektent, duizend gulden grondkosten moeten neertellen. Voorwaar een kostbare grap voor ongeveer dertig leden. Daarom onderhandelde Witteman met Kleine Piet over huur. Helaas, Van

der Hulst wilde uitsluitend het hele stuk verkopen. Misschien dat een kleiner deel gekocht zou kunnen worden? Dienaangaande vroeg Witteman de medewerking van B&W. Omdat B&W het nut van de muziektent inzagen, maakten zij met “de muziek” een afspraak voor verdere onderhandelingen. De gemeente verzocht P.L. van der Hulst de bedoelde grond voor f 3 per m^2 te verkopen. Van der Hulst reageerde op 23 september met de mededeling dat hij bereid zou zijn “het perceel land t.o. het raadhuis tot aan de N.W. hoek van het huis van C. van Stein aan de gemeente te verkopen voor f 3,50 per m^2 . Alhoewel ik op dit moment van derden algeheele toezegging ontvangen heb, is de verkoop niet eerder van kracht voordat derden ooit zouden kunnen beletten, dat door de Gemeente een open muziektent op dat terrein kan worden geplaatst.”

De Voorhoutse muziektent in het parkje tegenover het inmiddels afgebroken gemeentehuis. Foto, ca. 1928/1940. Collectie auteur.

Alle plannen ten spijt ging de koop niet door en was het de gemeente halverwege 1927 nog steeds niet gelukt een terrein te vinden. En dat terwijl de gemeenteraad inmiddels wel f 1.200 voor de bouw van de muziektent had gereserveerd.

Penningmeester Cor van der Post voelde eigenlijk meer voor een hoekje land tussen Colijn en de weduwe van Jac. van der Voorn. Het front van de tent moest richting Boekhorstlaan komen. Dit had tot voordeel: weinig overlast van het verkeer. En het was waarschijnlijk goedkoper. Anderen dachten aan de omgeving van het Patronaatsgebouw. Iedere muzikant hoopte op verwezenlijking van de illusie naast het Patronaatsgebouw aan de Herenlaan." Het kerkbestuur reageerde snel op de ideeën. Het vond dat er naast het Patronaatsgebouw beslist geen plaats was. De geclaimde grond was voor uitbreiding gereserveerd.

Han Floor vond een in zijn ogen ideaal terrein: dat tussen St. Cecilia-secretaris Piet van der Hulst (Piet van Janne) en de weduwe Van Werkhoven. Als alternatief dacht hij een stukje grond aan de Boerhaavestraat. Alle plannen leidden tot niets.

Eindelijk grond

Eind 1927 keerde het tij. Na lobbywerk van gemeenteraadslid en St. Cecilia-voorzitter Gerrit Witteman viel men toch wederom op de ruimte recht tegenover het gemeentehuis op het land van Kleine Piet van der Hulst terug. Van der Hulst bleek nu wel bereid tegen "aanmerkelijke en billijke voorwaarden" een stukje grond af te staan. De gemeente wilde meer inlichtingen over de voorwaarden en zij vroeg tegelijkertijd of Grote Piet van der Hulst het bouwverbod had opgeheven.

Op 6 oktober 1927 verklaarde Kleine Piet voor zeventig gulden per jaar 800 m² grond via St. Cecilia aan de gemeente te willen verhuren. Hij stelde als extra voorwaarde dat de muziektent open zou zijn en dat het plantsoen geen opgaand struikgewas zou krijgen dat het uitzicht van zijn oudere broer Grote Piet zou belemmeren. De huurprijs moest in twee termijnen worden voldaan en de huur gold voor vijf jaar met een jaarlijkse automatische verlenging en een opzegtermijn van drie maanden.

De verhuurder gaf de huurder het recht het terrein te verfraaien. Bij het stopzetten echter van het contract moest alles in de oorspronkelijke staat worden hersteld.

Zonder hoofdelijke stemming ging de gemeenteraad op 12 oktober 1927" akkoord met de huur van de grond, die zij van St. Cecilia overnam. St. Cecilia ging als volgt schriftelijk akkoord:

Ondergetekenden, vormende het Bestuur van de R.K. Muziekvereniging "St. Cecilia" te Voorhout, ten deze handelende ter uitvoering van het besluit van de algemeene vergadering van genoemde vereeniging dato 13 October 1927, verbinden zich, voor genoemde vereeniging, hierbij jaarlijks voor 1 Juli, te beginnen 1 Juli 1928, en zo lang de huur, aangegeven door de gemeente Voorhout, van het stuk land, in eigendom toebehorende aan P.L. van der Hulst, bloemist te Voorhout, Sectie A, No. 1829, ten behoeve van den bouw en het houden eener muziektent huurt, een som van vijftig gulden (zegge: f 50) te storten in de kas der gemeente Voorhout.

Voorzitter R.K. Muz. Vereeniging

G. Witteman

Secretaris

P. van der Geer Lzn

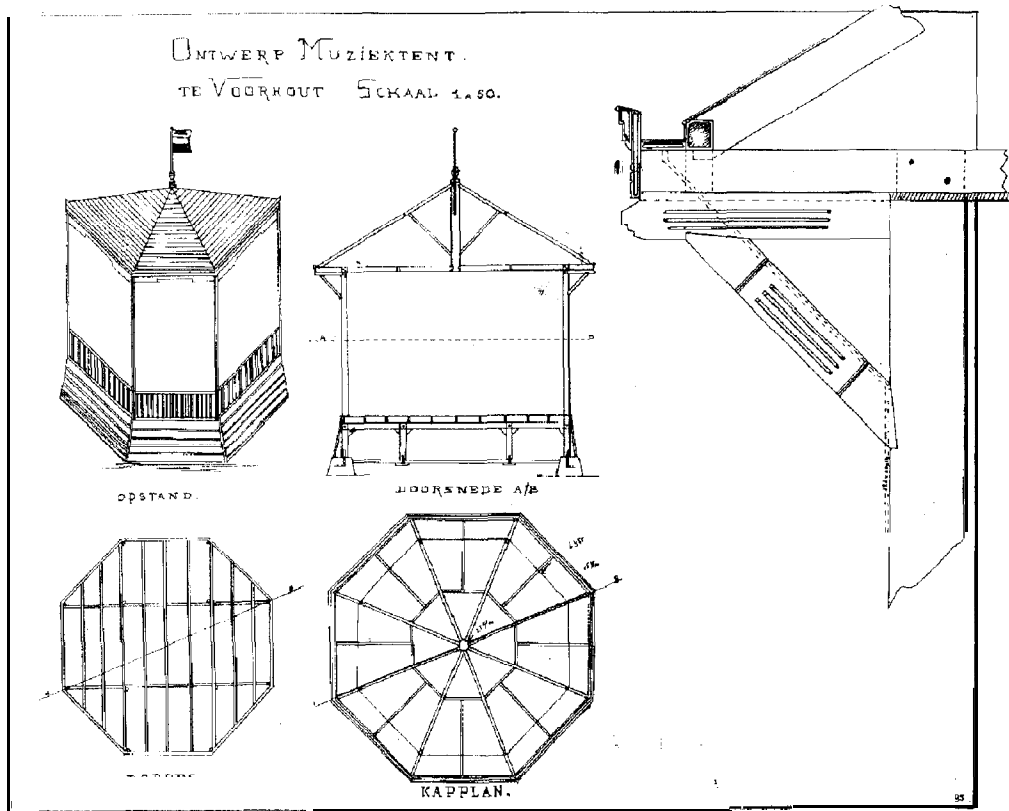
Voorhout 22 October 1927.

Veertien dagen later verleende Grote Piet onder beding van plaatsing van uitsluitend een muziektent "op niet anders dan twee meter uit de ZW-grens" de door St. Cecilia gevraagde ontheffing van dienstbaarheid voor het stuk land tussen de toenmalige Hoofdstraat 114 en 116, thans het stuk grond naast de firma Van Gerven.

Muziektent met vlag

De muziektent kreeg geen buitengewone uitstraling. Het bordes van de zuiver achtkantige muziektent stond op een hoogte van één meter twintig. Daarboven bevond zich de vijf meter twintig hoge speelruimte voor de muzikanten en dan nog een dak van tweeëneenhalve meter hoog. De balustrade kon men met een hekje afsluiten. De betonnen vloer had een dikte van tien centimeter en was gewapend met acht millimeter ijzer met mazen van vijftentwintig centimeter. Op vier plaatsen stonden draagstijlen en onder de kapleggers zat een plafond van kraaldelen, elk tien centimeter. De goot was van zink (no. 13) en op drie plaatsen zorgde een pijpje voor de afvoer van regenwater. Op het dak lagen roodrubberen leien. Uiteraard hield ontwerper P.N. Vester rekening met de mogelijkheid om een vlag te hijsen. In december 1927 had Vester zijn beschrijving gereed. De kosten raamde hij op ruim f 1.300.

Begin januari 1928 besteedde de gemeente de bouw van de muziektent aan. Zij ontving twee Voorhoutse inschrijvingen: P. van der Geer voor f 1.370 en H. Bakker voor f 1.198. Het werk werd Bakker gegund. Het schilderwerk was opgedragen aan de Voorhouter H. van der Plas. Hij was met f 215 de laagste inschrijver.'

Bouwkundige tekeningen van de muziektent. Reconstructietekening naar een slechte negatieve blauwdruk, door Emiel van der Hoeven, 1995.

BNS..

Vervolgens bleef het naar de zin van Arie van der Geer (trombone?) veel te lang stil. Hij vroeg zich in mei 1928 af, wanneer het ooit tot plaatsing van de tent zou komen, hoeveel concerten er per week gegeven zouden worden. Het antwoord luidde: "Misschien eens per maand." De tweeëntwintigjarige grote tromslager Ko Kortekaas drong aan op spoedige bouw. "Het is immers zo Kerstmis!", vond hij. Vermoedelijk bedoelde hij met deze opmerking dat wanneer er niet snel actie kwam er weer een jaar zonder enige activiteit voorbij was. Secretaris Van der Hulst probeerde de gemoederen te sussen. Hij bracht hulde aan de Voorhoutse vroede vaders (een enkele uitgezon-

derd) die in hun vergadering van 5 mei toezegden dat de bouw spoedig zou beginnen. Eindelijk ging aannemer H. Bakker in de week van 8 juni van start. Half juli lag de fundering en was het wachten op het timmerwerk.

Gemeenteraadslid P.J. van der Hulst (Grote Piet) vernam via via dat het bovenwerk van de muziektent in de werkplaatsen van de Bisschoppelijke Nijverheidsschool (BNS) zou worden vervaardigd. Hij vond dit tegenover de Voorhoutse timmerlieden unfair. Burgemeester Bulten en wethouder Van der Laan merkten op dat hiertegen niets was te doen. Met de mededeling dat de kans bestond dat anders de klus naar een buurgemeente ging en dat de gemeente nu goed en goedkoop werk kreeg, kon Van der Hulst het doen...

Wien Neerlands Bloed

Eindelijk brak de grote dag aan. De Voorhouters dromden in de omgeving van het gemeentehuis aan de Herenstraat, nabij de spoorwegovergang, samen. Zaterdagavond 4 augustus 1928 vond op het bordes van het gemeentehuis in aanwezigheid van de burgemeester en de wethouder de overdracht van de muziektent aan St. Cecilia plaats.

Burgemeester Bulten memoreerde de jarenlange pogingen om een muziektent te plaatsen. Een lang gekoesterde wens was in vervulling gegaan. De muziektent miste echter nog een passende omgeving: een park. Verder wees de burgemeester de ouderen erop er voor te zorgen dat de baldadige jeugd geen vernielingen aanrichtte. Ook sprak hij zijn dank uit aan P.L. van der Hulst voor het beschikbaar stellen van de grond en P.J. van der Hulst voor het afstand doen van het bouwverbod. Tot slot hoopte hij dat het muziekdirecteur Bolderdijk gegeven mocht zijn nog tal van jaren zijn krachten aan St. Cecilia te wijden. Hierna gaf hij de muziektent in bruikleen aan de muziekvereniging.

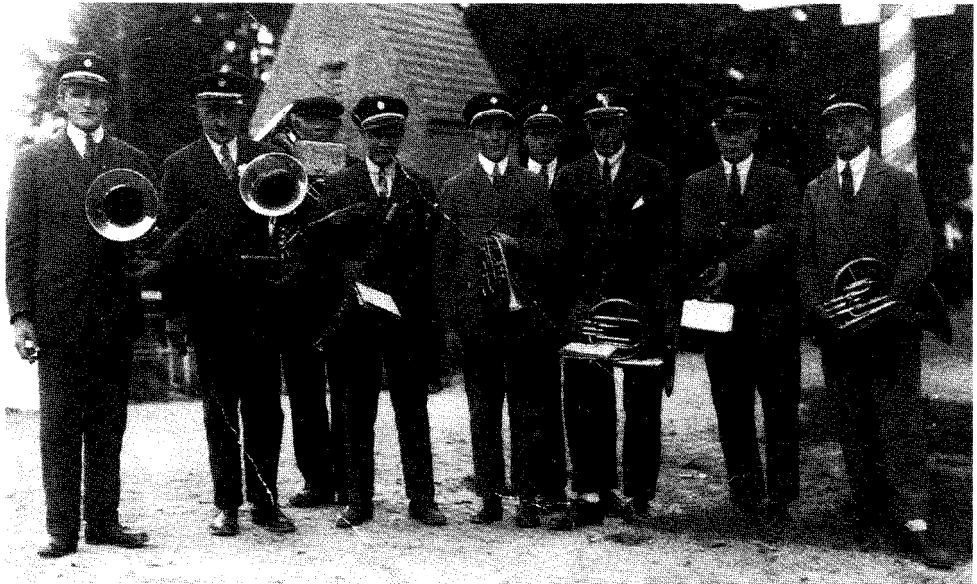
Voorzitter Witteman bedankte allen die zich ingezet hadden voor de realisering van de muziektent. Als blijk van waardering bood hij zowel de burgemeester, als directeur Bolderdijk een bloemenmand aan. Vervolgens namen de muzikanten de tent in gebruik. Zij openden het muziekprogramma met het oer-Hollandse: *Wien Neerlands Bloed*.

Deze dag is als een onvergetelijke bijgeschreven in de historie van de Voorhoutse muziek. De tent was mooi, ruim en schitterend verlicht. Om de tent van licht te voorzien raadden de Stedelijke fabrieken de aansluiting op de hoofdkabel ten sterkste af. De aansluiting lag namelijk onder de bitumenweg. Het meest praktische was aansluiting op het negenentwintig meter verder gelegen perceel Herenstraat 110. De kosten bedroegen mogelijk zestig gulden.

Tot en met 1933 betaalde St. Cecilia de jaarlijkse lasten van vijftig gulden. Als gevolg van de overgang van de muziekrepetities van café-restaurant Boerhaave naar het Parochiehuis verdween voor de vereniging de gratis zaalhuur. Kwam het hierdoor dat St. Cecilia vanaf dat moment de muziektennt gratis kreeg? Er is in de rekeningen geen specifieke betaling meer te vinden.

Plantsoen

7 september 1928 gaf de Warmondse kweker A.C. de Vogel te kennen dat hij graag een plan voor het park rond de muziektennt wilde presenteren. Naast Vogel waren er twee andere gegadigden: Van Stolker uit Boskoop en P. Klaassen uit Noorddorp/Heemskerk. De laatste wilde een tuin in Lodewijk XIV-stijl aanleggen. In de raadsvergadering van 6 november werd de aanleg van het plantsoen onderhands voor f 798 aan Vogel opgedragen.⁵ Globaal wilde hij het volgende planten: diverse soorten coniferen en rozenstruiken, begonia's, 75 stambeki rozen, 30 rododendrons, azalea's, 100 geraniums, 160 bloei- en sierheesters en 1.450 graszoden. Het resultaat was schitterend.

Muziekgezelschap 9. Cecilia. V.l.n.r. Kees van de Berg (Kees de Kim), Piet van der Hulst (Piet van Janne), Bert van dm Lubbe, Arie van Dam, Arie van de Berg, Bert van Kampen, Hein van Dam, Antoon van der Lans en Cor van Schooten. Foto, vóór 1930. Collectie auteur.

Einde?

De muziektent hield het slechts dertien jaar uit. De Tweede Wereldoorlog gooide roet in het eten. De houten bovenbouw van de tent sneuvelde in de zomer van 1941." Het hout zal in die oorlogsjaren op een uitstekende manier aan één of meerdere Voorhouters ten goede zijn gekomen. Aan de sloop heeft in ieder geval Eef Spierenburg een groot aandeel gehad. In zijn jaarverslag na de Tweede Wereldoorlog schrijft de secretaris dat hij de mooie muziektent node mist. "Wanneer komt er een ander?"

De gedachte aan een muziektent is tot op de dag van vandaag blijven bestaan. Of zij in de huidige tijd exploitabel is, is een tweede. Gelet op de buurgemeenten Noordwijk, Lisse en de vergevorderde plannen van Katwijk zou het moeten kunnen.'

NOTEN

Dit artikel is een bewerking van het niet uitgegeven manuscript van dezelfde auteur uit 1994, "Daar komt de muziek... 75 Jaar St. Cecilia".

Indien bij een genoemde muzikant geen muziekinstrument staat vermeld, is dat niet bekend.

Bronnen:

Notulen en jaarverslagen muziekvereniging St. Cecilia Voorhout.

Gemeente archief Voorhout dossier 106/1926

1. Het gezin van de katholieke bouwman Gerardus Theodorus van der Hulst en Elisabeth Maria Romijn telde negen kinderen. Petrus Johannes was in 1884 het vijfde kind. Hij was een van een tweeling. Petrus Leonardus kwam als een na laatste in 1887 op de wereld. In Voorhout woonde nog een Petrus Johannes van der Hulst. Het is hun neef Piet van Janne (de zoon van Johannes van der Hulst) Deze Piet is secretaris van St. Cecilia.

2. Benaming voor de tegenwoordige Herenstraat, welke in die periode ook wel Hoofdstraat werd genoemd.

3. Goedkeuring GS op 3 april 1929. Bno. 2457/52.

4. *Leidsch Dagblad* 14 juli 1928.

5. *Leidse Courant* 13 november 1928.

6. Ondanks hardnekkige geruchten (ook tegenwoordig) dat de muziektent er na de oorlog nog stond, vermeldt het Jaarverslag van St. Cecilia over 1942-1945: "In de zomer van 1941 hebben wij nog 3 concerten gegeven n.l. 2 op de inmiddels afgebroken tent en 1 aan 't Soldaatje." Sommige Voorhouters herinneren zich dat het bezoek van Churchill na de oorlog zich op de muziektent afspeelde. In plaats van Churchill riepen zij "Zuursteel". Mogelijk verwarren zij de muziektent met de restanten van de muziektent.

7. Bij de afronding van dit artikel, begin april 1998, werd in klein comité bekend dat er inderdaad plannen bestaan om de Voorhoutse bevolking een nieuwe muziektent te schenken. Niet op de plaats van de oude, doch meer in het hart van Voorhout.